

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Перший проректор
 Глухівського НПУ ім.
 О. Довженка
 Марина ХРОЛЕНКО
 "28" серпня 2024р.

Робоча навчальна програма

дисципліни Основи наукових досліджень

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка,

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Освітньо-професійні програми: «Початкова освіта», «Початкова освіта та інформатика», «Початкова освіта та психологія»

Статус: нормативна

Структурні підрозділи (факультети, ННІ, кафедри), відповідальні за реалізацію навчальної дисципліни:

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології, кафедра теорії і методики початкової освіти

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	3	6	3	90	36	18		18		54				+
Заочна	3	6	3	90	10	6		4		80				+

Глухів – 2024

Робочу програму навчальної дисципліни складено відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, професійних стандартів за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», ОПП підготовки бакалаврів за спеціальністю 013 Початкова освіта, навчального плану, навчальної програми)

Укладач робочої програми: кандидат педагогічних наук, доцент
Віктор РЕШЕТНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою теорії і методики початкової освіти

протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри кандидат педагогічних наук, доцент

Тетяна ЗЕНЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІ педагогіки та психології

протокол від «28» серпня 2024 року № 9

Голова вченої ради ННІ педагогіки та психології кандидат педагогічних наук, доцент Андрій ШЕРУДИЛО

ПОГОДЖЕНО

Гаранти освітніх програм:

кандидат педагогічних наук, доцент Ірина МОЗУЛЬ

кандидат педагогічних наук, ст. викладач Галина НЕПОМНЯЦА

кандидат педагогічних наук, доцент Ольга ВИШНИК

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у 6 семестрі. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, двох модульних контрольних робіт та підсумковий контроль (екзамен).

Місце освітнього компонента в освітньо-професійній програмі:

Курс «Основи наукових досліджень» є складовою обов'язкових компонентів ОПП циклу дисциплін професійної підготовки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Мета курсу: «Основи наукових досліджень» полягає у підготовці здобувачів до організації наукових досліджень, впровадження їх результатів у практику педагогічної роботи, формуванні культури наукового пошуку.

Основними завданнями курсу є:

оволодіння знаннями про:

- зміст і організаційну структуру наукових досліджень в Україні;
- систему організації науково-дослідної роботи здобувачів закладу вищої освіти;
- основні вимоги до педагога-дослідника;
- етапи організації педагогічного та соціологічного дослідження, їх зміст;
- методiku роботи над курсовим (бакалаврським, дипломним, магістерським) дослідженням та вимоги до студентських наукових робіт;
- основні методи дослідження педагогічних та соціальних явищ;
- технологію підготовки і проведення педагогічного експерименту;
- сутність педагогічної діагностики як обов'язкової складової наукового експерименту та педагогічної діяльності;
- методики діагностичного дослідження основних явищ сучасної школи;
- основні способи статистичної обробки та зведення кількісних показників результатів дослідження;
- культуру наукової праці;
- методiku впровадження результатів дослідження;
- основні форми звітності про дослідження;
- основні вимоги до оформлення студентської наукової роботи;
- критерії оцінювання студентської наукової роботи.

оволодіння уміннями:

- працювати з науковою літературою та інформаційними джерелами;
- самостійно здобувати й застосовувати знання про педагогічний процес, передавати свій досвід колегам;
- проводити планування дослідження;
- розробляти науковий апарат конкретної теми дослідження;
- користуватися різними методами дослідження, оптимально поєднуючи їх;
- аналізувати основні поняття з проблеми, що досліджується;
- аналізувати, узагальнювати і впроваджувати в практику передовий досвід;
- користуватися діагностичними методиками вивчення педагогічних явищ;
- розробляти опитувальники, тести, спостереження;
- організовувати та проводити експеримент;
- робити статистичну обробку та графічне оформлення результатів дослідження;
- робити науково обґрунтовані висновки за результатами дослідження;
- готувати доповіді за результатами досліджень;
- застосовувати ІКТ у науковій роботі

Теоретична частина курсу полягає у вивченні здобувачами загальних відомостей про науку, наукові кадри, алгоритм підготовки і проведення наукового дослідження, педагогічну діагностику, педагогічний експеримент, використання математичної статистики та ІКТ у наукових дослідженнях, послідовність і правила підготовки і оформлення курсових робіт, виступів на

конференціях, наукових статей. Програма побудована на основі логічної послідовності проведення наукового дослідження

Практична частина курсу спрямована на застосування теоретичних знань на різних етапах досліджень: працювати з науковою літературою та інформаційними джерелами; проводити планування дослідження; розробляти науковий апарат конкретної теми дослідження; користуватися різноманітними методами дослідження; аналізувати основні поняття з проблеми, що досліджується; користуватися діагностичними методиками вивчення педагогічних явищ; розробляти опитувальники, тести, спостереження; організовувати та проводити експеримент; робити статистичну обробку та графічне оформлення результатів дослідження; робити науково обґрунтовані висновки за результатами дослідження; готувати доповіді за результатами досліджень; застосовувати ІКТ у науковій роботі.

Самостійна робота: передбачає вивчення теоретичного матеріалу, не охопленого лекціями; до практичних занять пропонуються завдання, метою яких є виконання навчально-тренувальних вправ, пов'язаних з підготовкою і проведенням наукових досліджень.

Пререквізити: теоретичною базою вивчення дисципліни є навчальні дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Філософія», «Педагогіка», «Психологія», «Нові інформаційні технології».

Постреквізити: курсова робота з педагогіки або психології, курсова робота з фахових методики початкової освіти.

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Формування компетентностей в межах дисципліни співвіднесено з трудовими функціями професійних стандартів підготовки вчителя, а саме:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

Трудова функція Г. Управління освітнім процесом.

(Г1 Прогностична компетентність; Г2 Організаційна компетентність; Г3 Оцінювально-аналітична компетентність);

Трудова функція Д. Безперервний професійний розвиток.

(Д1 Інноваційна компетентність (*частково*); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (*частково*) Д3 Рефлексивна компетентність).

Програмні результати навчання:

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР - 02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-17. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх у професійній діяльності.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 10, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання.

Методи навчання:

словесні (лекція, бесіда, диспут);

наочні (демонстрування, ілюстрування);

практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, проєктів);

інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

Серед методів навчання ОК: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, диспут, дискусія); наочні методи (демонстрування, ілюстрування); практичні (спостереження, експеримент, виконання вправ, практична робота, робота з інформаційними джерелами, аналіз даних); інноваційних технологій (опорний конспект, методи інтерактивного навчання, методи проблемного навчання, мультимедійні методи навчання, методи проєктної діяльності, порт фоліо, ментальні карти).

Форми оцінювання ОК: усна (бесіда, захист практичної роботи, повідомлення, коментар опорного конспекту тощо); письмова (самостійна робота за варіантами, виконання індивідуальних завдань, тощо); тестова; самоконтроль (самооцінка письмової роботи тощо). Підсумковий контроль - залік.

Політика курсу

– Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Система взаємодії зі здобувачами освіти відбувається відповідно до принципів студентоцентрованого навчання та рівного доступу до здобуття якісної освіти. Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал. Перескладання відбувається до завершення вивчення курсу.

– Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних робіт заборонені.

– Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, військові дії, стажування, національна/міжнародна кредитна мобільність, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в дистанційному режимі з використанням відповідного програмного забезпечення за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Опис навчальної дисципліни
«Основи наукових досліджень»

Характеристика дисципліни	Спеціальність, освітній ступінь	Академічний календар, види занять
Кількість: Кредитів ECTS – 3 модулів – 2, змістових модулів – 3. Загальний обсяг дисципліни – 90 годин	ОС «Бакалавр» Спеціальність: 013 Початкова освіта	Статус дисципліни – нормативна Курс – 3 Семестр – 6 Всього годин: 90/90 лекцій – 18/6 практичних – 18/4 СРС – 54/80 Вид підсумкового контролю – екзамен.

Структура навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекцій	Практ.	лаб	інд	с.р.		лекцій	Практ.	Лаб.	Інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організаційні основи наукових досліджень.												
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.	12	1	1			10	12					12
Тема 2. Планування та організація психолого-педагогічних досліджень.	9	3	3			3	9	2	2			5
Тема 3. Види навчально-дослідної роботи здобувачів	9					9	9					9
Разом за модулем 1	30	4				22	30	2	2			26
Змістовий модуль 2. Методологія та технологія проведення психолого-педагогічних досліджень.												
Тема 4. Методи теоретичного дослідження.	8	2	2			4	8	1				7
Тема 5. Методи емпіричного дослідження.	10	4	2			4	10	1				9
Тема 6. Педагогічний експеримент	8	2	2			4	8					8
Разом за модулем 2	26	8	10			12	26	2				24
Змістовий модуль 3. Технологія обробки та оформлення результатів наукового дослідження.												
Тема 7. Застосування методів математичної статистики в дослідженні проблем педагогіки і психології.	10	2	4			4	10		1			9
Тема 8. Міри зв'язку та їх застосування.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 9. Використання ЕОМ у психолого-педагогічних дослідженнях.	8					8	8					8
Тема 10. Інтерпретація наукових даних та оформлення результатів досліджень.	8	2	2			4	8	2				6
Разом за модулем 3	34	6	8			20	34	2	2			30
Усього годин	90	18	18			54	90	6	4			80

Зміст лекційного курсу

№ теми	Короткий зміст теми	К-сть годин	Література
Змістовий модуль 1			

1	Методологічні основи наукових досліджень. Системний підхід в дослідженнях.	1	1; 3; 4; 6
2	Етапи наукового дослідження. Формулювання наукового апарату дослідження. Планування дослідницької роботи. Програма дослідження.	3/2	1; 3; 4; 6
Змістовий модуль 2			
4	Класифікація методів дослідження. Призначення теоретичних методів. Логічні операції, що використовуються в дослідницькій роботі. Аналіз літератури як метод дослідження. Понятійний аналіз. Моделювання.	2/1	1; 3; 4; 6
5	Призначення емпіричних методів. Спостереження, вимоги до його підготовки та проведення. Опитувальні методи, вимоги до їх підготовки та проведення. Тести, технологія їх розробки. Аналіз педагогічного досвіду.	4/1	1; 3; 4; 6
6	Призначення психолого-педагогічного експерименту. Незалежні й залежні змінні в експерименті. Способи оцінки прояву залежних змінних. Вимірювальний апарат. Підготовка і проведення експерименту.	2	1; 3; 4; 6
Змістовий модуль 3			
7	Основні поняття математичної статистики. Вимірювання. Вимірювальні шкали. Міри розсіювання та їх застосування. Порівняння сукупностей за статистичними критеріями (F, t, Хі-квадрат).	2	1; 3; 4; 6
8	Поняття про кореляцію. Лінійна кореляція. Рангова кореляція. Методика їх розрахунку та інтерпретації.	2	1; 3; 4; 6
10	Інтерпретація та описання даних дослідження, графічна інтерпретація та ілюстрація. Оформлення результатів досліджень.	2	1; 3; 4; 6
Разом за семестр		18/6	

Зміст практичних занять ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1-2

Тема: ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Мета: Оволодіти знаннями та уміннями підготовки наукового дослідження, формулювання наукового апарату, планування дослідження.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ.

1. Рівні психолого-педагогічних досліджень:
 - а) емпіричний; б) теоретичний; в) методологічний.
2. Методологічні основи психолого-педагогічних досліджень:
 - а) рівень філософської методології (закони та категорії діалектики і їх реалізація в дослідженнях);
 - б) рівень загальнонаукових принципів дослідження (сходження від абстрактного до конкретного і навпаки; єдність історичного і логічного; єдність логіки, діалектики і гносеології; відносність; додатковість);
 - в) рівень конкретно-наукових методів дослідження (спостереження, анкета, бесіда, інтерв'ю, тест, експеримент та ін.; їх спільні та відмінні риси);
 - г) рівень конкретної методики дослідження.
3. Системний підхід в дослідженнях як загальнонауковий принцип, його основні положення:
 - а) генетичний аналіз;

- б) структурно-компонентний аналіз;
 - в) функціональний аналіз.
4. Етапи наукового дослідження (послідовність роботи, методи).
5. Вимоги до наукового апарату: теми, мети, об'єкта, предмета, гіпотези, завдань дослідження; логіка їх взаємозв'язку.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3

Тема: МЕТОДИ ТЕОРЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Мета: Оволодіти знаннями про методи теоретичного дослідження, уміннями їх доцільно використовувати.

1. Наукові методи та їх класифікація. Теоретичні методи та їх значення в психолого-педагогічних дослідженнях.
2. Основні логічні операції (операції мислення) при теоретичному дослідженні:
 - а) аналіз, синтез;
 - б) порівняння, ранжирування;
 - в) абстрагування, конкретизація; г) узагальнення, систематизація, формалізація.
3. Аналіз літератури як метод дослідження:
 - а) види літературних джерел та їх особливості;
 - б) етапи роботи з літературою по проблемі;
 - в) фіксація інформації з літературних джерел.
 - г) правила оформлення списку літератури (бібліографії).
4. Понятійний аналіз:
 - а) поняття як форма відображення дійсності;
 - б) формування і розвиток понять;
 - в) необхідність понятійного аналізу та алгоритм (послідовність операцій) його здійснення;
 - г) фіксація результатів понятійного аналізу;
 - д) реалізація принципів системного підходу в понятійному аналізі.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 4

Тема: МЕТОДИ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Мета: Оволодіти знаннями про методи емпіричного дослідження, уміннями їх доцільно використовувати.

Питання для підготовки.

1. Спостереження як метод наукового дослідження:
 - а) вимоги до спостереження; б) послідовність роботи по організації спостереження.
2. Опитувальні методи дослідження (опитувальники, анкети) та їх застосування:
 - а) усне опитування; б) письмове опитування; в) експертна оцінка (рейтинг).
3. Тест як метод дослідження. Призначення тестів. Послідовність їх розробки.
4. Аналіз документів і продуктів діяльності.
5. Узагальнення передового досвіду і його роль в організації психолого-педагогічних досліджень.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5

Тема: ЕКСПЕРИМЕНТ ЯК МЕТОД НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета: Оволодіти знаннями про експеримент, уміннями його організовувати.

Питання для підготовки

1. Основні відмінності експерименту від інших методів.
2. Залежні і незалежні змінні в експерименті.
3. Види експериментів,
4. Етапи підготовки та проведення експерименту;
5. Програма експерименту.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 6-7

Тема: ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ В ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.

Мета: Оволодіти знаннями про методи математичної статистики. Навчитися їх застосовувати у психолого-педагогічному дослідженні.

Питання для підготовки.

1. Призначення математичної статистики в дослідженнях.
2. Основні поняття статистики. Ймовірність. Сукупність. Вибірка.
3. Типи шкал, що застосовуються в психолого-педагогічних дослідженнях.
4. Міри центральної тенденції (мода, медіана, середнє арифметичне), їх обчислення та застосування.
5. Показники мінливості (розсіяння, розмах варіації, дисперсія, стандартне відхилення), їх обчислення та застосування.
6. Порівняння результатів досліджень (вибірок): F - критерій, t - критерій, "Хі квадрат".

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 8

Тема: ВИЗНАЧЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ЯВИЩАМИ ТА ВИКОРИСТАННЯ В ДОСЛІДЖЕННЯХ КОРЕЛЯЦІЙНОГО АНАЛІЗУ.

Мета: Оволодіти знаннями про кореляційний аналіз, уміньми його використовувати.

Питання для підготовки.

1. Зв'язок між явищами. Характер зв'язку.
2. Міри зв'язку. Їх обчислення та застосування.
3. Коефіцієнт кореляції Пірсона (для інтервальних шкал).
4. Коефіцієнт кореляції Спірмена (для порядкових шкал).
5. Послідовність формулювання висновку щодо сили та характеру зв'язку між явищами.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 9

Тема: ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИКОРИСТАННЯ ТАБЛИЦЬ ТА ГРАФІКІВ.

Мета: Оволодіти знаннями про оформлення результатів дослідження, уміньми їх використовувати при написанні наукових робіт.

Питання для підготовки.

1. Загальні вимоги до оформлення наукових робіт: обсяг, розмір аркушів, поля, нумерація сторінок.
2. Титульний лист, його оформлення.
3. Вступ. Зміст вступу.
4. Розділи і підрозділи (параграфи) наукової роботи. Вимоги до їх оформлення.
5. Вимоги до оформлення списку літератури та посилань на літературу в тексті.
6. Таблиці. Їх призначення та оформлення.
7. Графіки. Їх призначення та оформлення.
8. Додатки.

Орієнтовна тематика досліджень до виконання практичних робіт

1. Вплив навчальної діяльності на розвиток мислення учнів.
2. Розвиток естетичних почуттів школярів у процесі навчальної діяльності.

3. Шляхи формування критичного мислення учнів у процесі навчальної діяльності.
4. Педагогічні умови організації творчої праці у старших класах.
5. Формування самостійності учнів у освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання.
6. Формування інтересів до професій у позакласній роботі.
7. Педагогічні умови формування екологічного мислення учнів у процесі навчальної діяльності.
8. Навчальна діяльність як засіб формування здатності працювати у команді.
9. Виховання в учнів позитивного ставлення і звички до занять фізичною культурою.
10. Формування естетичної культури учнів у позакласній роботі.
11. Педагогічні умови формування у учнів позитивної мотивації освітньої діяльності.
12. Активізація навчальної діяльності учнів засобами гри.
13. Розвиток мислення учнів засобами гри.
14. Гра як засіб розвитку естетичних здібностей учнів.
15. Формування економічного мислення учнів у грі.
16. Гра як засіб ознайомлення учнів зі світом професій.
17. Моральне виховання учнів у навчальній діяльності.
18. Шляхи формування національної свідомості в процесі позакласної роботи зі учнями.
19. Використання народних традицій у моральному вихованні учнів.
20. Використання ІКТ для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів
21. Використання ментальних карт як засіб підвищення ефективності навчання учнів.
22. Залучення учнів до дослідницької діяльності в роботі на пришкольній ділянці.
23. Вплив рейтингової оцінки знань учнів на успішність навчання.
24. Методи стимулювання самовиховання учнів.
25. Виховання патріотизму учнів у процесі позакласної роботи.
26. Виховання пошани та любові до праці у учнів у освітньому процесі.
27. Шляхи забезпечення взаємодії школи та сім'ї у вихованні учнів.
28. Формування культури поведінки учнів у позакласній роботі.
29. Педагогічні умови забезпечення самопізнання учнями своїх індивідуальних особливостей.
30. Шляхи формування у учнів загальнонавчальних умінь (soft skills).
31. Педагогічні умови застосування технічних засобів навчання для активізації освітнього процесу.
32. Розвиток творчої ініціативи учнів засобами проектної діяльності.
33. Гра як засіб активізації навчання учнів.
34. Використання народних традицій у виховній роботі з учнями.
35. Використання краєзнавчого, народознавчого матеріалу у навчальній роботі з учнями.
36. Підвищення якості знань учнів засобами нестандартних уроків.
37. Впровадження інноваційних комп'ютерних технологій у освітній процес Нової української школи.
38. Розвиток творчих здібностей учнів засобами інтелектуальних ігор.
39. Формування екологічної свідомості учнів у процесі позакласної роботи.
40. Використання можливостей нетрадиційного уроку в сучасній школі.
41. 6. Дистанційне навчання як засіб розвитку самостійної пізнавальної діяльності учнів Нової української школи.
42. Формування патріотичних почуттів в учнів у процесі позакласної роботи.
43. Формування медіаграмотності учнів засобами інноваційних технологій навчання.
44. Формування пізнавального інтересу учнів засобами народних традицій.
45. Нестандартні уроки як засіб підвищення якості знань учнів.
46. Розвиток творчих здібностей школярів засобами ігрової діяльності.
47. Організація позакласної роботи учнів засобами театралізованих свят.
48. Вплив стилю педагогічного спілкування вчителя на ефективність навчальної діяльності учнів.
49. Індивідуальний підхід як засіб формування культури спілкування учнів.
50. Використання казкових сюжетів в процесі формування естетичної культури учнів.
51. Формування комунікативної культури у диференційованому навчанні.

52. Формування екологічної культури учнів у позакласній роботі.
53. Формування творчих здібностей учнів нетрадиційними формами навчання.
54. Формування моральної культури учнів у позакласній роботі.
55. Вплив стилю педагогічного спілкування вчителя на ефективність навчальної діяльності учнів.
56. Діалогічне навчання як засіб формування комунікативних здібностей учнів.
57. Дидактичні ігри як засіб формування пізнавального інтересу учнів.
58. Формування творчих здібностей учнів засобами комп'ютерних технологій.
59. Формування гуманного світогляду учнів у позакласній роботі.
60. Індивідуальний підхід як засіб формування культури спілкування учнів.
61. Формування творчих здібностей учнів в процесі самостійної роботи.
62. Організація нестандартних уроків як засобу підвищення якості знань учнів.
63. Основи педагогічної взаємодії вчителя та учнів як засіб формування творчих здібностей учнів.
64. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів в освітньому процесі Нової української школи.
65. Використання інноваційних освітніх технологій в організації навчальної діяльності учнів.

Зміст самостійної роботи

№ теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Предмет і завдання курсу. Завдання і функції науки, як сфери людської діяльності. Структура наукових досліджень в Україні. Проблематика і рівні психолого-педагогічних досліджень. Підготовка до практичного заняття	10/12
2	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	3/5
3	Студентська науково-дослідна робота. Вимоги до написання реферату, статті. Курсові та дипломні роботи.	9/9
Змістовий модуль 2		
4	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Понятійний аналіз як метод теоретичного дослідження.	4/7
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Апаратурні методики.	4/9
6	Способи оцінки прояву залежних змінних. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4/8
	Всього по модулю 1	34/50
Змістовий модуль 3		
7	Міри центральної тенденції і їх застосування в психолого-педагогічних дослідженнях. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4/9
8	Кореляційна матриця. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	4/7
9	Можливості ЕОМ в психолого-педагогічних дослідженнях. Автоматизація бланкових та апаратурних методик за допомогою ЕОМ. Обробка та оформлення результатів досліджень за допомогою ЕОМ.	8/8
10	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Підготовка доповіді про результати досліджень.	4/6
	Всього по модулю 2	20/32
	Разом	54/80

3. Система оцінювання

Політика оцінювання

– Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Система взаємодії зі здобувачами освіти відбувається відповідно до принципів студентоцентрованого навчання та рівного доступу до здобуття якісної освіти. Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал. Перескладання відбувається до завершення вивчення курсу.

– Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних робіт заборонені.

– Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, військові дії, стажування, національна/міжнародна кредитна мобільність, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в дистанційному режимі з використанням відповідного програмного забезпечення за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів із дисципліни «Основи наукових досліджень» ґрунтується на **компетентнісному підході**, що передбачає формування в майбутніх фахівців зазначених вище компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, які передбачені робочою програмою з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 90 балів та до 10 балів здобувач освіти може отримати під час складання заліку. **Підсумкова оцінка** є сумою балів, які отримує студент за поточну роботу на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, модульний контроль та (за бажанням студента) складання заліку.

Методи оцінювання.

Усний поточний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, самоконтроль, самооцінка, оцінка за ІНДЗ, підсумкове оцінювання.

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни

Практичні заняття										Самостійна робота										Модульний контроль	Форма семестрової атестації – залік
Максимальна кількість балів – 63										Максимальна кількість балів - 18										Максимальна кількість балів - 9	Максимальна кількість балів - 10
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	ПЗ №5	ПЗ №6	ПЗ №7	ПЗ №8	ПЗ №9	ПЗ №10	СР №1	СР №2	СР №3	СР №4	СР №5	СР №6	СР №7	СР №8	СР №9	СР №10	МК № 1	10
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	9	

Шкала оцінювання здобувачів:

ECTS	Бали	Рівні навчальних досягнень студентів
A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями

B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень здобувачів
1	2	3
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. На основі досконалого знання матеріалу предмету набуті знання, вміння та навички здобувач використовує при вирішенні нестандартних задач. Вільно володіє психолого-педагогічною термінологією, вміє критично аналізувати педагогічні факти, формулювати висновки з урахуванням досягнень педагогічної науки викладеної у педагогічній науковій і методичній періодиці. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у написанні рефератів, оглядів літератури, виступах на студентських наукових конференціях.
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної педагогічної літератури. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану освітнього процесу.

74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Володіє матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, володіє психолого-педагогічною і науковою термінологією, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Частково опрацював(ла) передбачені програмою додаткові літературні джерела. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі.
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою літературою та першоджерелами, формулювання власної думки щодо тих чи інших емпіричних фактів. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отримані при вивченні інших дисциплін.
60-63	E	Нижче середнього рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні етапи організації і проведення наукового дослідження. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань у вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які при допомозі може виправити. Відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом. Здобувач має уяву про деякі елементи наукового дослідження. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні, не може систематизовано відтворити навчальний матеріал, не вміє працювати з додатковою літературою і періодичними педагогічними виданнями. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок, на які не звертає уваги. Здобувач не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Дуже низький рівень знань із дисципліни. Практично не знає психолого-педагогічної й наукової термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь. Відсутність практичних умінь і навичок є підставою для повторного вивчення дисципліни

Питання до екзамену:

1. Завдання науки, як сфери людської діяльності. Предмет і об'єкт науки.
2. Основні рівні дослідження.
3. Реалізація положень філософської методології в наукових дослідженнях.
4. Співвідношення між об'єктом і предметом дослідження.
5. Етапи наукового дослідження.
6. Характеристика наукового апарату дослідження.
7. Класифікація методів наукових досліджень.
8. Завдання методів теоретичного дослідження.
9. Понятійний аналіз та його застосування.
10. Системний підхід у дослідженні. Загальна характеристика системи.
11. Послідовність застосування системного підходу в дослідженні
12. Основні операції мислення, що застосовуються при теоретичному дослідженні.
13. Основні положення системного підходу в дослідженні.
14. Види літературних джерел.
15. Способи роботи з літературою і фіксації інформації.
16. Характеристика монографій.
17. Характеристика наукових статей.
18. Правила оформлення літературних джерел у науковій роботі.
19. Методи емпіричного дослідження та їх завдання.
20. Аналіз передового педагогічного досвіду як метод дослідження.
21. Анкетування. Вимоги до його організації.
22. Бесіда. Вимоги до її проведення.
23. Спостереження. Вимоги до його підготовки і проведення.
24. Тести. Їх характеристика.
25. Експеримент. Змінні в експерименті.
26. Експеримент. Його характеристика, відмінності від інших методів емпіричного дослідження.
27. Етапи експерименту.
28. Незалежні і залежні змінні в експерименті.
29. Сутність експериментального фактора
30. Основні поняття математичної статистики. Задачі математичної статистики в науковому дослідженні.
31. Вимірювання його призначення у дослідженнях.
32. Міри розсіювання, їх характеристика і застосування.
33. Характеристика номінальної шкали та мір центральної тенденції, що застосовуються для неї.
34. Характеристика інтервальної шкали та мір центральної тенденції, що застосовуються для неї.
35. Характеристика порядкової шкали та мір центральної тенденції, що застосовуються для неї.
36. Характеристика мір центральної тенденції (M_o , M_e , X) та їх підрахунок.
37. Призначення кореляційного аналізу в дослідженні.
38. Порівняння вибірок за розсіянням F-критерій.
39. Порівняння вибірок за середніми арифметичними t-критерій.
40. Процедура підрахунку коефіцієнта кореляції.
41. Оформлення наукових робіт.

Література

Основна

1. Брикова Т. М., Терешкін О. Г. Основи наукових досліджень: навч. Посібник. Х. : ХДУХТ, 2020. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/10813/1/navch_posib_nauk_doslidzhen_2020.pdf
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>
3. Основи наукових досліджень: навчальний посібник /Укл. Кравець Н. П.. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 2020. 74 с. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39635/Kravets_Osnovy%20n.doslidzhen.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Курок О.І., Зінченко В.П., Лівінський О.М., Гридякін В.М., Методологія і методи наукових досліджень. Навчальний посібник Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. 216 с.
5. Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Кривий Ріг, Київ, 2022. 196 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/7575ee8e-0172-497d-9902-2e0b284e870b/content>
6. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Д. : ДГУ, 2018. 103 с.
7. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
8. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
9. Основи наукових досліджень : підручник / І. Ш. Невлюдов, Ю. М. Олександров, А. О. Андрусевич, О. О. Чала ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Prague : OKTAN PRINT, 2024. 468 с.

Додаткова

1. Брикова Т. М. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посібник / Т. М. Брикова, О. Г. Терешкін. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2020. https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/10813/1/navch_posib_nauk_doslidzhen_2020.pdf
2. Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи з педагогіки / Укл О.П.Демченко, О.М.Зайцева. Глухів. 2016. 104 с.
3. Педагогічна діагностика . Методичні рекомендації / Укл В. Уруський. URL: <http://do.gendocs.ru/navigate/index-21231.html>.
4. Вимоги щодо оформлення списку літератури URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf
5. Галузьяк В.М., Холковська І.Л. Педагогічна діагностика: Курс лекцій. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с. https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/402782/mod_resource/content/1/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%B7%D1%8F%D0%BA%20%D0%92.%20%D0%9C.%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9_copy_copy.pdf